
A NEW ALTERNATIVE OF LOCAL TAX IN BULGARIA

Lyubka Tzenova, Ph.D

International Business School, Botevgrad, Sofia - Republic of Bulgaria lubka_tzenova@abv.bg

Abstract: This report discusses a new local Bulgarian tax named "Tax on passenger taxi transport". The new tax becomes applicable from January 1st, 2017.

First, the article contains information and analysis about major topics related to the tax on passenger taxi transport, such as the subject of taxation, taxable persons, calculation of tax, tax return, tax period, tax rate, basis of taxation. Secondly, the article contains the more significant elements of that tax are the special certificates and permissions. The taxable persons are obliged to hold a certificate of registration issued by the Executive Director of the Executive Agency Automobile Administration under the procedure of the Carriage by Road Act. The taxable persons need to hold a permit for performance of passenger taxi transport issued by the mayor of the respective municipality too. The article ends with the conclusion that is absolutely necessary to continue research in the field of local taxes.

Keywords: tax, passenger taxi transport, certificate, performance, municipality, taxable person, calculation of tax, tax declaration, tax period, tax rate, basis of taxation.

НОВ АЛТЕРНАТИВЕН МЕСТЕН ДАНЪК В БЪЛГАРИЯ

Доц. д-р Любка Ценова

Международно висше бизнес училище, Ботевград, София, Република България
lubka_tzenova@abv.bg

Резюме: В доклада се обсъжда новият алтернативен местен данък, с който се облагат лицата, които извършват таксиметров транспорт на пътници. Разглеждат се обекта на облагане, данъчнозадължените лица, размерът на дължимия данък, данъчната основа, сроковете за заплащане на данъка.

Във втората част е отделено място на правната същност на разрешенията за придобиване на правото да се извършва таксиметров транспорт на пътници, издавани от Агенцията за автомобилна администрация и от кмета на общината.

В заключението е посочена необходимостта от продължаване процеса изследване на ролята и значението на местните данъци за попълване на общинските бюджети. Посочва се значението на засиления административен контрол, който се предвижда за подобряване качеството на този вид административни услуги и за запазване здравето и живота на гражданите.

Ключови думи: данъчна основа, разрешения, данъчна ставка, кмет, данъчен период.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В сила от 1 януари 2017 г. в Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/ се въвежда нов алтернативен местен данък - наречен „Данък върху таксиметровия превоз на пътници“.

2. ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА

Законодателят е определил **превозвачите** като данъчно задължени лица за данък върху таксиметровия превоз на пътници.

Превозвачи могат да бъдат:

а/ лица, регистрирани по Търговския закон

б/ физически лица, извършващи дейността от името на регистриран превозвач, но за своя сметка. Правоотношенията между превозвача и водача се уреждат с писмен договор.

Превозвачите придобиват качеството данъчно задължено лице за този данък, когато притежават удостоверение за регистрация, издадено от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" и разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници, издадено от кмета на съответната община по Закона за автомобилните превози.

3. ОБЕКТ НА ОБЛАГАНЕ

Обект на облагане с данък върху таксиметровия превоз на пътници е **дейността** по извършване на таксиметров превоз на пътници¹.

Дейността по таксиметров превози на пътници може да се извършва с леки автомобили, които не са по-стари от 15 години. Леките автомобили трябва да имат до седем места, включително мястото на водача и да са снабдени с електронен таксиметров апарат с фискална памет.

Възрастта на автомобила се определя от датата на първата му регистрация до момента на издаване от кмета на общината на разрешението за извършване на дейността.

Важно!

Регистрираният превозвач отговаря солидарно за вредите, причинени от водачи, които извършват таксиметров превоз на пътници от негово име, но за своя сметка, с изключение на вредите, покрити по застрахователни събития от застраховки "Гражданска отговорност" и "Злополука" съгласно Кодекса за застраховането.

4. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПОДАВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯ

Преди получаване на разрешение от кмета на съответната община, данъчно задължените лица трябва да подадат данъчна декларация за дължимия от тях данък. Декларацията се подава в общината, за територията на която се иска издаване на разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници. В декларацията се съдържа информация за броя на автомобилите, с които ще се извършва дейността от съответното данъчно задължено лице. В декларацията данъчнозадължените лица посочват и други обстоятелствата, свързани с определянето на данъка.

Законодателят е предвидил задължение за данъчно задължените лица да подават данъчна декларация за всички промени в обстоятелствата, които имат значение за определянето на данъка върху таксиметровия превоз на пътници в 7-дневен срок от настъпването на съответното обстоятелство.

В хипотезата на прехвърляне на предприятие на едноличен търговец, то данъчна декларация се подава в съответната община, както от прехвърлителя, така и от приобретателя в 7-дневен срок от датата на вписване на прехвърлянето в търговския регистър.

5. ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРЪТ НА ДАНЪКА

Законодателят е предоставил правомощие на Общинските съвети да определят границите на минимални и максимални цени за таксиметров превоз на пътници за един километър пробег по съответна тарифа, които са валидни за територията на съответната община, където е издадено разрешението.

Общинските съвети издават нарочна Наредба, с която определят годишният размер на данъка за съответната година в граници от 300 лв. до 1000 лв. Размерът на данъкът се определя от всеки Общински съвет в срок до 31 октомври на предходната година. Когато общинският съвет не е определил размера на данъка в срок до 31 октомври на предходната година, данъкът се събира на базата на действащия размер за предходната година.

Когато дейността по таксиметров превоз на пътници започва да се извършва през годината, дължимият данък за текущата година се определя по формула².

Общинският съвет определя броя на таксиметровите автомобили, които ще работят на територията на общината, както и условията и реда за разпределянето им между отделните превозвачи.

6. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ДАНЪКА

Данъчнозадължените лица заплащат дължимия данък в Общината, за чиято територия са получили разрешение да извършват дейността по таксиметров превоз на пътници. Данъкът се дължи преди получаване на разрешението за извършване на дейността.

Данък се дължи от данъчно задължените лица за всеки автомобил, за който е издадено разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници.

Дължимият данък постъпва в приход на съответната община, за територията на която е издадено разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници.

---

¹ Понятието "таксиметров превоз на пътници" се определя по смисъла на Закона за автомобилните превози.

² Вж. чл.61ч от ЗМДТ.

II. Разрешения за извършване на дейността

Лицата, които искат да извършват дейност по таксиметров превоз на пътници трябва да притежават два документа:

- а/ удостоверение за регистрация, издадено от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" и
- б/ разрешение, издадено от кмета на съответната община за извършване на таксиметров превоз на пътници.

Удостоверение за регистрация

Удостоверението за регистрация се издава от ръководителя на съответното регионално звено на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" за срок от 5 години на водач на лек таксиметров автомобил, който отговаря на следните изисквания:

- а/ да притежава свидетелство за управление на моторно превозно средство от категория В;
- б/ да не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер или за престъпление по транспорта и/или да не е лишен по съдебен или административен ред от правото да управлява моторно превозно средство;
- в/ да няма наложени административни наказания за управление на моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда до 1,2 на хиляда включително през последната година;
- г/ да е психологически годен да управлява моторно превозно средство³;
- д/ да притежава удостоверение на водач на лек таксиметров автомобил, валидно за съответната община, на чиято територия се извършват превозите.

По своята правна същност регистрационният режим изпълнява две функции- **забранителна и разрешителна**. От една страна с този режим се **забранява** на превозвачите да извършват дейността по таксиметров превоз на пътници без да са получили разрешение от съответния държавен орган. От друга страна **разрешава** на превозвачите да извършват дейността по таксиметров превоз на пътници, едва след като са преминали през съответни проверки в резултат, на които е установено, че превозвачите отговарят на предвидените в закона условия да извършване на дейността.

По своята правна същност удостоверението за регистрация е благоприятстващ индивидуален административен акт, от който възникват субективни права за заявителя. С връчване на удостоверението за регистрация лицето **придобива** качеството регистрирано лице и става носител на определени субективни права и задължения, произтичащи от регистрацията.

Основания за прекратяване на правото да се извършва таксиметров превоз на пътници от страна на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" са изброени в закона. Към тях се отнасят:

1. решение на органа, извършил регистрацията когато:
  - а) регистрацията е извършена въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;
  - б) превозвачът престане да отговаря на изискванията на Закона за автомобилните превози;
  - в) при осъществяване на дейността от превозвача са нарушени Закона за автомобилните превози и актовете за прилагането му;
  - г) са използвани неистински документи или документи с невярно съдържание при осъществяване на дейността;
2. по молба на притежателя на удостоверението за регистрация;
3. прекратяване на юридическото лице на притежателя на удостоверението за регистрация;
4. прекратяването на дейността на едноличния търговец.

Разрешение за извършване дейността по таксиметров превоз на пътници

Разрешението за извършване на таксиметров превоз на пътници се издава от кмета на общината или от упълномощено от него длъжностно лице за всеки отделен автомобил. В разрешението се вписват данните на водача в случаите, когато той извършва дейността от името на регистриран превозвач, но за своя сметка.

Разрешението се издава на превозвач, който притежава удостоверение за регистрация, издадено от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация". За целта регистрираният превозвач подава заявление до кмета на общината, на територията на която желае да извършва дейността по таксиметров превоз на пътници.

Заявлението за получаване на разрешение за извършване на дейността по таксиметров превоз на пътници, се подава когато:

---

³ чл. 152, ал. 1, т. 2 от Закона за движението по пътищата;

Twelfth International Scientific Conference
KNOWLEDGE WITHOUT BORDERS
31.3-2.4.2017, Vrnjacka Banja, Serbia

а/ таксиметровият автомобил отговаря на изискванията, посочени в закона и за автомобила има издаден знак за периодичен преглед за проверка на техническата изправност;

б/ регистрираният превозвач няма задължения за данъци и осигурителни вноски, освен когато са разсрочени или отсрочени по законов ред; изискването за липса на задължения се отнася и за водача, извършващ превоз от името на регистриран превозвач, но за своя сметка.

Право да поиска издаване на разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници има всеки превозвач, който притежава удостоверение за регистрация по Закона за автомобилните превози, подал е заявление до кмета на общината, в която ще извършва дейността си по таксиметров превоз на пътници, няма задължения за данъци и осигурителни вноски, освен когато са разсрочени или отсрочени по законов ред.

Разрешението се издава за срока, за който е поискано от превозвача в заявлението. В 14-дневен срок от получаването на заявлението кметът на общината издава разрешението или със заповед отказва издаването му, ако не са налице обстоятелствата посочени в закона. За издадените разрешения се води регистър, който е публичен.

Разрешението се получава, след като превозвачът заплати дължимият данък върху таксиметров превоз на пътници, за срока за който е издадено разрешението. Отказът за издаване на разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници подлежи на оспорване пред съда.

Важно!

Разрешението за извършване на дейността по таксиметров превоз на пътници е поименно и не подлежи на преотстъпване.

Кметът на общината прекратява със заповед действието на издаденото разрешение за извършване на дейността по таксиметров превоз на пътници:

а/ при подаване на заявление от страна на превозвача;

б/ при прекратяване на регистрацията на превозвача от директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация";

в/ при заличаване на таксиметровия автомобил от съответния регистър.

Приликите между удостоверението за регистрация и разрешението за извършване на таксиметров превоз на пътници, е че и двата акта са индивидуални административни акта. Те се отнасят към категорията на **стабилните** административни актове, за които важи правилото, че се издават "intuitio personae" и **не могат да се преотстъпват** за ползване от трето лице⁴.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение можем да посочим, че законодателят прилага напълно нов подход при определяне предпоставките за придобиване качеството данъчно задължено лице за целите на „данъка върху таксиметровия превоз на пътници“. Преplitането на административно правната с данъчно правната материя не винаги може да се оцени преди приложението в практиката. Данъкът върху таксиметровия превоз на пътници е в сила от 1 януари 2017 г. и предстои да се изследват положителните и отрицателните страни на този нормативен подход.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Д.Зиновиева, Д., Дискусионни тези в административното право и процес, Сиела., С. с.29-55, 2009 г.

[2] Ив. Дерменджиев и колектив, Административно право на НРБ, Наука и изкуство, с.129-132, 1993 г.

[3] Ив.Дерменджиев, Административният акт, Наука и изкуство, С., с.25-27, 1985г.

[4] Ив. Стоянов, Данъчно право, Сиела, София, с.83-931 2016, УНСС, с. 383-393, 2016 г.

[5] К. Лазаров, К., Административно право, изд.Фенея, С. с.78-88, 2006г.

[6] Л. Ценова, „Необходимо и достатъчно условие за придобиване качеството данъчно задължено лице по „данъка върху таксиметровия превоз на пътници“, Колективна монография, УНСС, с.34-353, 2017 г.

[7] Закон за автомобилните превози

[8] Закон за местните данъци и такси

[9] Закон за движението по пътищата

---

⁴ Вж.чл. 12, ал.1 и чл.24а, ал.6 от ЗАП